

ЗВ'ЯЗОК КОМПЕТЕНЦІЙ ІЗ ПРОФЕСІЙНОЮ СОЦІАЛІЗАЦІЄЮ МОЛОДІ У КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Система освіти, як один із основних соціальних інститутів суспільства виконує декілька соціокультурних функцій, таких як: регулювання відносин між членами суспільства; забезпечення взаємозв'язку, розвиток взаємодії між членами суспільства; забезпечення стійкості соціальної структури суспільства [3, 44]. Рівень культури і духовності суспільства, стан економіки і темпи науково-технічного прогресу, а також процес професійної соціалізації особистості значною мірою залежать від якості освіти. Освіта є необхідною складовою соціалізації майже в усіх країнах Європейського Союзу.

У складній освітній системі важливе місце посідають вищі навчальні заклади різного типу. Вони, з одного боку, здійснюють підготовку спеціалістів найвищої кваліфікації для різних сфер економіки, науки і культури, а з іншого – задовольняють потреби особистості у соціальному розвитку і професійній соціалізації. Успіхи сучасної освіти країн Європейського Союзу обумовлюються не тільки обсягом знань, умінь і навичок людини, а й здатністю здобувати й використовувати нові знання у нових умовах. Важливо, наскільки студент, як суб'єкт соціалізації, самостійний в інформаційному просторі, який рівень його соціальної компетентності, як швидко він вибирає ту сферу діяльності, в якій зможе досягти високого професіоналізму.

Енциклопедія освіти дає наступне визначення поняття «компетенції» – це «відчужена від суб'єкта, наперед задана соціальна норма до освітньої підготовки учня, необхідна для його якісної продуктивної діяльності в певній сфері, тобто соціально закріплений результат». Компетенції не слід плутати з компетентністю, яка є результатом набуття компетенцій і на відміну від компетенцій передбачає особистісну характеристику, ставлення до предмету діяльності [1, 409]. Поняття «компетентність» застосовується стосовно різних категорій фахівців, характер праці яких пов'язаний з прийняттям відповідних рішень, котрі мають ґрунтовні знання у певній галузі [2, 722].

Перевагу на ринку праці в країнах Європейського Союзу отримують працівники з певним резервом знань, трудових навичок та компетенцій. Неможливо досить ефективно боротись з безробіттям, якщо відсутня збалансованість між попитом і пропозицією робочої сили на ринку праці. За цих умов важливим резервом розвитку робочої сили вважається розширення професійної компетентності, що визначається як інтегративна характеристика ділових і особистісних якостей фахівця, що відображає рівень знань, умінь, досвіду, достатніх для досягнення мети з певного виду професійної діяльності, а також моральну позицію фахівця [2, 723].

Професійне навчання має забезпечити безперервну перепідготовку та підвищення кваліфікації працюючих упродовж усього періоду зайнятості.

Педагогічною теорією і практикою зумовлено необхідність і доцільність інтерпретувати модель фахівця як особистості, яка володіє визначеним набором компетенцій, здатна успішно адаптуватися до умов життєдіяльності, що постійно змінюються, конкурувати на ринку праці.

Західні системи, власне, орієнтовані на професійну освіту, спрямовану на засвоєння базових кваліфікацій та здобуття компетенцій, що дозволяє громадянам вийти на ринок праці. Таким чином в кінці 2006 року Європейська Рада та Європарламент прийняли «Європейські рекомендації щодо ключових компетенцій для освіти впродовж життя» (European Framework for Key Competences for Lifelong Learning). Ці рекомендації вперше на Європейському рівні визначають ключові компетенції, які людина отримує для особистісного становлення, входження у соціум, активного громадянства та працеспроможності у суспільстві знань. У вищезгаданому документі виокремлюють 8 ключових компетенцій: математичні компетенції, цифрові компетенції, базові компетенції у науці і технології, соціальні і громадянські компетенції, навчання вчитись, почуття ініціативності та партнерства, культурна обізнаність та самовираження, спілкування рідною та іноземною мовою [4].

Отже, розвиток умінь і компетенцій потрібний не лише для особистісного становлення та вміння активно існувати у суспільстві, а й для можливості бути успішним у світі праці, який постійно зазнає змін, для професійної соціалізації. Знання, вміння і навички є основними факторами інновативності, продуктивності та конкурентоздатності робочої сили у Європейському Союзі. Зростаюча інтернаціоналізація, технічний прогрес, постійна поява нових технологій змушують людей не лише притримуватись специфічних для свого виду діяльності умінь, а й також мати загальні компетенції, які дають змогу краще адаптуватись до змінних умов. Компетенції людей сприяють мотивації та задоволенню роботою на робочому місці і, таким чином, впливають на якість роботи.

Список використаних джерел:

1. Бібік Н.М. Компетенції // Енциклопедія освіти / Акад.пед наук України; головний ред. В.Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – С. 409.
2. Лозовецька В.Т. Професійна компетентність // Енциклопедія освіти / Акад. пед наук України; головний ред. В.Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – С. 722-724.
3. Шумская Л.И. Социализация студентческой молодежи / Л.И. Шумская – Мн.: БГУ, 2001. – 249 с.
4. Key Competences for Lifelong Learning – A European Framework. – Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2007. – 16 p.